

Интервју со проф. д-р
Иво Јосиповиќ:
Демократските
стандарди и човековите
права се основа за успех
на секоја држава

Кон
антифашизмот
на македонскиот
народ

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXII 2015.
МАРТ – АПРИЛ
OŽUJAK – TRAVANJ
ЦЕНА 5 кн

ISSN 1333-7769

БРОЈ

94

**659 илјади куни за
Заедницата на Македонците во РХ**

**Сведоци (Канада) -
филм со Македонци протерани од
Егејска Македонија**

**На 31 мај избори за совети и претставници
на националните малцинства во Хрватска**

caffetin COLD®

caffetin COLDmax®

Za ublažavanje simptoma prehlade i gripe

paracetamol
pseudoefedrin
dekstrometorfan
vitamin C

Tableta ili topli napitak,
izbor je Vaš!

paracetamol
fenilefrin

- ✓ POVIŠENA TJELESNA TEMPERATURA
- ✓ GLAVOBOLJA
- ✓ BOL U MIŠIĆIMA
- ✓ GRLOBOLJA
- ✓ CURENJE IZ NOSA
- ✓ SUHI KAŠALJ

1-2 tablete 4 puta na dan

ALKALOID
Health above all

- ✓ POVIŠENA TJELESNA TEMPERATURA
- ✓ GLAVOBOLJA
- ✓ BOLOVI
- ✓ GRLOBOLJA
- ✓ ZAČEPLJENOST NOSA

Sadržaj vrećice otopiti u čaši tople vode
uz miješanje i popiti, ne više od 4 vrećice kroz 24 sata

Prije upotrebe pažljivo pročitati uputu o lijeku.

Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

PROCULIN®

Za Vaše oči

KAPI ZA OKO (naphazolinum)

- ✓ Kod alergijske upale očiju
  - ✓ Kod crvenila i svrbeži očiju
- 1-2 kapi, 4 puta dnevno

TEARS (umjetne suze)

Medicinski proizvod

- ✓ Vlaži i štiti suhe oči
- 1 kap u oko 2-3 puta dnevno

LENS (otopina za leće)

Medicinski proizvod

- ✓ Za sve vrste kontaktnih leća
- ✓ Preporučuje se za osjetljive oči
- ✓ Antibakterijska kutija

ALKALOID
Health above all

PRIJE UPOTREBE PAŽLJIVO PROČITATI UPUTU O LIJEKU ILI MEDICINSKOM PROIZVODU.

ZA OBAVIJESTI O INDIKACIJAMA, MJERAMA OPREZA I NUSPOJAVAMA UPITAJTE SVOG LIJEČNIKA ILI LJEKARNIKA

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Ана Азеска – Риека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

**Агол на уредникот
Urednikov kutak**

Нашите корифеи и универзалните вредности

Ако Гоце Делчев го сфаќаше светот како поле за културен натпревар меѓу народите, тоа Заедницата на Македонците во Република Хрватска го демонстрира и покажува на сосема одговорен и практичен начин, како што впрочем го чини со години наназад со својот постојан ангажман за перманентна афирмација, грижа и негување на националниот идентитет и универзалните вредности. Во тој и таков дискурс, евидентно е дека сеќавањето на 142 години од раѓањето на македонскиот револуционер Делчев, некако нè поврза со неговата мисла, стремежи и со бројните активности и благородни креативни модалитети на дејствување на македонските културни друштва во Хрватска во изминатиов период.

Токму такви вибрации и сеќавања на нашите корифеи, сеќавања на маркантните настани од нашата историја, се регистрирани на страниците на новиот број на Македонски глас.

И секако, македонската дијаспора во Хрватска со особено внимание ги следи последните случувања и настани во Македонија. Заедницата на Македонците во Република Хрватска со особена искреност упатува сочувство до семејствата на загинатите припадници на безбедносните сили на РМ во трагичниот настан со терористичката група во Куманово. Загубата на овие млади луѓе ќе остане во сеќавање. Македонскиот народ нема да ги заборава.

И конечно, сите бевме сведоци на одбележување на еден историски датум кој со своето универзално значење ги надминува нациите, народите, поделбите и границите. Целиот свет по повод 70 годишнина од победата над фашизмот го евидентира тој датум со редица пригодни манифестации на сите континенти.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Кој ја дестабилизира Македонија!?

Настаните што во изминатиов период се случија во Република Македонија, особено акцијата против терористичката група која планирала напади во Куманово, со особено внимание се следат како од македонската дијаспора во Хрватска, така и од хрватските, но и светските медиуми

- Правиме сè што е потребно за да не дојде до дестабилизација на државата и нарушување на меѓуетничките односи, рече Иванов.

Многумина аналитичари кумановскиот случај со терористите го објаснуваат како последица на случувањата откако опозицискиот лидер на СДСМ, Зоран Заев во последните неколку месеци во јавноста изнесува делови од прислушувани разговори, кои во добар дел ја компромитираат владата на премиерот Груевски. Во хрватската јавност беше пренесено мислење на не-

пилогот од акцијата во Куманово се осум загубени животи на полицајци, над 30-тина повредени, како и 14 жртви на страна на терористичката група која упаднала во Македонија од Косово. Одговорноста за инфилтрирањето на терористите и планираните напади на полицијата со цел дестабилизирање на земјата ја презема Ослободителната народна армија (ОНА, позната на јавноста од воениот конфликт во Македонија од 2001 година).

Македонскиот премиер Никола Груевски по завршувањето на акцијата излезе во јавноста и кажа дека станува збор за разбивање на најопасната терористичка група на Балканот, која планирала убиства, напади на објекти и дестабилизација на државата.

„Загубивме 8 луѓе, кои заедно со нивните колеги спречија убиства можеби на 8 илјади луѓе. Слава им. Нивниот па-

триотизам и херојство ќе биде пример на многу генерации, нивната жртва нема да се заборава“, рече Груевски во обраќањето од Владата.

Веднаш потоа обраќање до јавноста имаше македонскиот претседател Ѓорге Иванов, кој ја пренесе најострата осуда за терористичкиот напад во Куманово, став кој е изразен на седницата на Советот за безбедност. На седницата, покрај премиерот и министрите за внатрешни работи и одбрана, беа присутни и лидерот на опозицијата Зоран Заев, како и претставници на албанскиот блок партии – ДУИ и ДПА.

Спречување на тензиите во земјата

По кумановските случувања, сите повикуваат на подготвеност да се спречи ескалација на судирите и тензиите во земјата.

кои аналитичари и македонски интелектуалци дека Македонија минува низ најголема криза во својата историја и дека се сомневаат дека зад сегашното црно сценарио стои самата власт и тајните служби, како би се привлекло вниманието на јавноста.

Исто така, со особено внимание е проследена изјавата на познатиот хрватски аналитичар Жарко Пуховски, кој во разговор за тиражниот „Вечерњи лист“ потенцира дека една од главните тежини на кризата е проблемот што Македонија не напредувала на патот кон ЕУ и НАТО. „Доколку влезе во некоја од тие организации, тогаш автоматски ниту најрадикалните Албанци не би имале простор за провокации“, смета Пуховски. Тој го обвини и грчкиот национализам кој сериозно ја опструира нормализацијата на животот во Македонија.

Милена Георгиевска

Книга на жалост за полицајците од кумановската акција

Загреб

Задар

Поради немилиот настан во Куманово каде осуммина полицајци го загубија животот, на 12 мај 2015 беше отворена книга на жалост во Амбасадата на Република Македонија во Загреб, каде покрај амбасадор-

ката на РМ во РХ, Даниела Караџоска, се потпишаа и други личности кои на овој начин им се заблагодарија на македонските бранители.

И во Задар, членовите на МКД „Билјана“, но и луѓе од

други националности дојдоа да оддадат почит на хероите кои храбро го дадоа својот живот за одбрана на граѓаните на Куманово.

Е.К.К.

ЗМРХ се оградува од протесниот собир во Загреб

Obavješćujemo Vas da se Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj sa svim svojim članicama ograđuje i ujedno odbacuje sve zahtjeve prosvjednika s najavljenog prosvjednog skupa zakazan za subotu, 23. svibnja 2015. godine, ispred Veleposlanstva Republike Makedonije u Republici Hrvatskoj u Zagrebu.

Sukladno našem Statutu, Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj je nepolitička i nestranacka organizacija.

Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj sa svim svojim članicama u okviru svoga djelovanja prije svega njeguje, promovira i štiti sveukupne vrednote Republike Makedonije i sveukupne prijateljske odnose između dviju naših zemalja, Republike Hrvatske i Republike Makedoni-

je, na opće dobro, pritom poštujući aktualnu vlast koja je izabrana voljom naroda na redovnim parlamentarnim izborima u dvjema prijateljskim zemljama.

* * *

Ве известуваме дека Заедницата на Македонците во Република Хрватска со сите нејзини членки се оградува и воедно ги отфрлува сите барања на демонстрантите од најавениот протестен собир закажан за сабота, на 23 мај 2015 година, пред Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска во Загреб.

Согласно нашиот Статут, Заедницата на Македонците во Република Хрватска е неполи-

тичка и непартиска организација.

Заедницата на Македонците во Република Хрватска со сите нејзини членки во рамките на своето делување пред сè ги негува, промовира и штити севкупните вредности на Република Македонија и севкупните пријателски односи помеѓу двете наши земји, Република Хрватска и Република Македонија, за општо добро, притоа почитувајќи ја актуелната власт која е избрана по волјата на народот на редовните парламентарни избори во двете пријателски земји.

Predsjednik ZMRH
/ Претседател на ЗМРХ:
Илија Hristodulov
/ Илија Христодулов

Македонците избираат кандидати за совети и претставници

Во просториите на МКД „Илинден“ во Риека, на 9 април 2015 г. претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Илија Христовиќ и членовите на претседателството на Координацијата на советите и претставниците на македонското национално малцинство во Република Хрватска (претседателот Томе Апостолоски, заменик-претседателот Михајло Давчевски и потпретседателката Мирјана Мајиќ), разговараа за претстојните малцински избори за совети и претставници во Република Хрватска, на кои македонското национално мал-

цинство има право да истакне свои кандидати, со оглед на тоа што пописот на населението во Република Хрватска од 2011 г. покажа дека е тоа застапено со 4.138 граѓани.

Секое македонско друштво кое е член на Заедницата на Македонците во Република Хрватска треба да предложи свои листи на кандидати од подрачјето на кое дејствуваат, во консултација со постојните совети и претставници. Во оние области каде што не е оформено македонско друштво, а каде што Македонците имаат право да истакнат свои кандидати на изборите, нив ќе ги предложи

самата ЗМРХ во консултација со македонското друштво кое е најблиску до таа локална самоуправа и во консултација со сегашните претставници, кои беа избрани на претходните малцински избори.

Исто така, беше предложено да се одржи уште еден состанок во Загреб на истата тема, со Управниот одбор на ЗМРХ и со претседателството на Координацијата на советите и на претставниците на македонското национално малцинство во Република Хрватска.

А. А.

UGO COOL SERVICES j.d.o.o

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

Доверба за луѓето кои ќе ги оправдаат вашите очекувања

На 31 мај се закажани изборите за совети и претставници на националните малцинства во Република Хрватска

Хрватската влада ги закажа изборите за совети и претставници на националните малцинства во Република Хрватска на 31 мај годинава, во еден разумен термин кој одговара на барањата на националните малцинства. Изборите се однесуваат за совети на македонското национално малцинство за Град Загреб, Приморско-горанска жупанија, Истарска жупанија и за градовите Пула, Риека и Сплит, додека за претставници на македонското национално малцинство се распишани во: Загребска жупанија, Сисачко-мославачка, Задарска, Осиечко-барањска, Вуковарско-сремска, Сплитско-далматинска жупанија и за Град Осиек.

Но само по себе, овој термин не ни гарантира поголема излезност на припадниците на националните малцинства на овие

избори. Потребно е во предвидените рокови да се вложи дополнителен напор да се анимираат сите малцински структури (друштва, совети, претставници и други), кои на припадниците на своите национални малцинства ќе им го објаснат значењето на овие избори, а пред сè и значењето на телата за кои се избираат членови на овие избори.

За жал, иако овие се веќе четврти избори, се добива впечаток дека во некои средини советите и претставниците не се препознаени како битен елемент на малцинската самоуправа и сè уште се случуваат ситуации кога ќе прашате некој за да стане евентуален кандидат за членство, да ви одговори со прашање: „А што ќе работам јас таму?“

Иако во последните 12 години е вложен многу труд, сред-

ства и време за едукација на припадниците на малцинствата за значењето на малцинската самоуправа, а исто така, и на членовите на локалната и регионалната самоуправа, се добива впечаток дека никогаш не е доволно да се направи семинар, да се одржат предавања и сл. Најтешкиот дел е да се имплементира во пракса сето она што ни е овозможено во законската регулатива, а тоа значи грижа за подобар живот на своето национално малцинство и подобар соживот со сите граѓани на РХ.

Ни останува да го искористиме времето за предизборна кампања што подобро, за да ги анимираме припадниците на македонското национално малцинство да излезат во што поголем број и да ги изберат луѓето за кои веруваат дека ќе ги исполнат нивните очекувања.

Биљана Митревски

Демократските стандарди и човековите права се основа за успех на секоја држава

Во разговорот со проф. д-р Иво Јосиповиќ, поранешен претседател на Република Хрватска, се задржавме на актуелни теми што ги тангираат Македонија и Хрватска. Тој смета дека демократските стандарди и почитувањето на човековите права се основа на секоја демократија и успех на секоја држава. „Реалноста е едно, а политиката е нешто сосема друго“; вели Јосиповиќ на прашањето дали очекува наскоро да се реши проблемот што Македонија го има со Грција на патот кон нејзините евро-атлански интеграции

Веројатно ги следите случувањата во Македонија. Опозицијата редовно објавува дел од материјалите во аферата „Пуч“ со прислушваните разговори кои во добар дел тешко ја компромитираат власта (корупција, местеше на избори...). Власта одбегнува да ја коментира содржината на тие материјали, посочувајќи дека се дело на „странски“ тајни служби од кои опозицијата нелегитимно ги набавила прислушваните материјали. Што мислите за сето тоа?

Заштита на демократските стандарди и човековите права се основа на секоја демократија и успех на државата. И Македонија како држава треба да обрне особено внимание на тие пондери. Искрено, сигурен сум дека Македонија ќе најде начин да воспостави највисоки стандарди. Хрватска, тоа ви е познато, во минатото имаше разни периоди и фази на дејствување

на тајни служби, имавме и ние афери и „афери“. Но, на крајот, од сите тие ситуации излеговме со значително искуство кое ни помогна да бидеме многу подобри.

Политиката е нешто сосема друго

Смената на власта во Грција од една страна, и очекувањата на Македонците од земјите во ЕУ на кои им припаѓа и Хрватска, од друга страна, некако природно и конкретно водат до тоа да ѝ помогнат на Македонија да излезе од лавиринтот во кој се најде со децении на патот кон НАТО и Европската унија. Какви се Вашите размислувања, сметате ли дека Македонија, сепак, ќе успее во тоа за кратко време или во недоглед е препуштена сама на себе?

Сметам дека проблемот што Македонија го има со Грција е многу сериозен. Тоа можеше да се реши многу поодам-

на, но ЕУ изгледа нема начин, а по се изгледа ниту интерес, да ја присили Грција да го смени ставот. Македонија е во предност и со пресудата на Меѓународниот суд за правда, која оди во нејзина директна полза. Но, за жал, како што и досега впрочем се покажа, политиката е нешто сосема друго. Потребно е упорно да се преговара. Исто така, треба да се покаже разбирање и за другата страна. Но, секако добро е да се преиспитаат и сопствените ставови, бидејќи тоа е единствената формула да се дојде до решение.

Вие продолжувате со Вашиот политички ангажман и натаму?

Да. Се надевам дека новата политичка партија која ќе ја основам ќе биде позитивен придонес во актуелната политичка палета. Тоа ќе биде партија од левиот центар. За жал, не се гледам повеќе во актуелната Социјалдемократска партија (СДП), бидејќи не се сложувам

Со проф. д-р Иво Јосиповиќ разговараме во неговиот кабинет на Правниот факултет во Загреб

со политиката која ја води таа партија. Од друга страна, најдов на разочарување кај многу мои сопартитјци кои сакаа да останам во редовите на СДП. Но, исто така, добив впечаток дека барем врвот на партијата не размислува во тој правец. Но, социјалдемократијата е мојот политички избор.

Вистински реформи

На СДП им замерувате што не се држат доволно до курсот на вистинските реформи како би ја воделе земјата во вистинска насока.

Точно. Имам забелешки што СДП ги испушта толку потребните и неопходни реформи во земјата, а за благодат на народот. Политиката на оваа партија е повеќе либерална, откол-

ку политиката на вистинската социјалдемократија. Бидејќи сметам дека демократијата поддржува и богатство на партиски организирања, се надевам дека новата партија ќе допринесе за зачувување на социјалдемократската идеја и политика во време кое ни малку не му е наклонето.

За што најмногу ќе се залагате во новата партија?

Интенцијата е да се залагаме за сериозни реформи во хрватското општество. Исто така, би потенцирале активно членство во Европската унија, а она што е од особено значење е отворање кон нови пазари. Би го поддржувале ширењето на ЕУ кон земји од регионот, бидејќи тоа е единствениот и вистинскиот пат. Ќе се залагаме за поактивен пристап на ЕУ и нејзи-

ните членки кон земјите од соседството.

А во однос на Македонија?

Кога е во прашање Македонија, навистина мислам дека станува збор за држава која што побрзо треба да влезе во ЕУ и НАТО. За Македонија, но и за сите нас од соседството важно е тоа дека Хрватска е тука да помогне со совети за да се исполнат сите услови, што се бараат, а кои верувајте воопшто не се лесни. Хрватското искуство може да биде драгоцено за Македонија и таа тоа треба да го искористи. Но, како што веќе претходно зборувавме, тука е проблемот кој Македонија го има со нејзиниот јужен сосед. Дали тука нешто би можеле да направиме конкретно, кој знае....!?

Милена Георгиевска

Заедницата на Македонците доби 659.000,00 кн од Државниот буџет

По прв пат оваа година беше извршено и рангирање на проектите и програмите на националните малцинства за 2015 година, на кое Заедницата на Македонците од можните 31 бод доби 25 бода и беше доста високо рангирана. Тоа и овозможи оваа година да добие околу 20.000,00 кн повеќе од минатата година

Врз основа на Уставниот закон за правата на националните малцинства, Советот за националните малцинства на РХ на состанокот кој го одржа на 16 април 2015 година ја донесе следнава одлука за распределба на средства обезбедени во буџетот на Република Хрватска за 2015 година. Имено, за поддршка на програми за остварување на културна автономија на националните малцинства во РХ, Советот издвои средства во износ од 35.698.000,00 куни, распоредени на начин како го предложи независната комисија која беше составена од три члена на Советот за националните малцинства на РХ и двајца независни членови – претставници на Владата на РХ.

На состанокот, пред да биде усвоена одлуката за распределба на средствата се анализираа извештаите на петочлената работна група за работата и извештаите кои ги поднесоа сите национални малцинства за 2014 година. Притоа се водеше грижа за исполнувањето на општите и посебните критериуми за утврдување на финансиска помош за програмите на невладините здруженија и установи на националните малцинства. Тука пред сè, се мисли на финансиска поддршка на Друштвата кои ги остваруваат своите културни и информативно-издавачки програми, како и оние кои ја претставуваат потребата за зачувување на етничкиот, културниот и јазичниот идентитет

на националното малцинство, а истовремено значат придонес кон културниот, општествениот и стопанскиот развој на Република Хрватска.

По прв пат оваа година беше извршено и рангирање на проектите и програмите на националните малцинства за 2015 година, на кое Заедницата на Македонците од можните 31 бод доби 25 бода и беше доста високо рангирана. Тоа и овозможи оваа година да добие околу 20.000,00 кн повеќе од минатата година.

Така, Заедницата на Македонците доби 659.000,00 кн кои на предлог на оваа независна комисија беа распределени како што следи:

Информирање :	160.000,00 кн
Издаваштво:	40.000,00 кн
Културен аматеризам:	
МКД „Б. Миладиновци“:	75.000,00 кн
МКД „Илинден“:	81.000,00 кн
МКД „Македонија“:	70.000,00 кн
МКД „Билјана“:	41.000,00 кн
МКД „Охридски бисер“:	57.000,00 кн
МКД „Св. Кирил и Методиј“:	35.000,00 кн
Културни манифестации:	100.000,00 кн

Сите друштва се во обврска периодично да поднесуваат извештувања до Советот за нацио-

налните малцинства за начинот на трошењето на овие средства

и за сите активности што ги имаат друштвата.

Биљана Митревски

МКД „Браќа Миладиновци“ на заупокоена литургија за Бискупот добротвор

Одбележувањето на две стотата годишнина од раѓањето и сто и десеттата годишнина од смртта на големиот хрватски бискуп Јосип Јурај Штросмаер во Ѓаково, оваа година беа богати и свечени. Со нив започнаа „18. Денови на браќата Миладиновци“

гробот на Штросмаер во името на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, МКД „Браќа Миладиновци“ и Македонското национално малцинство за Град Осиек.

Истиот ден беше промовиран и пригоден плик со Штросмаер и браќата Миладиновци кој е авторство на нашиот долгогодишен член од Нашице, Драгољуб Сиљаноски. Пликот е отпечатен од страна Хрватската пошта на истиот ден, 8 април, денот на смртта на големиот бискуп.

Со оваа свеченост, почнаа годинешните „18. Денови на браќата Миладиновци“, чие продолжение се очекува на 13 јуни 2015 година со програма која ќе ги опфати и Осиек и Ѓаково.

Јулијана Тешија

Заупокоената литургија на 8 април, ја предводеше надбискупот Ѓуро Храниќ заедно со седуммина свештеници, а на неа присуствуваше и поранешниот ѓаковечко-осиечки надбискуп во мир, монсињор Марин Сракиќ.

На големата свеченост за прв пат присуствуваа и деветмина членови на МКД „Браќа Миладиновци“, меѓу кои беше и претставничката на македонското национално малцинство за Град Осиек, Леа Странски и членовите на Друштвото и неговиот Управен одбор.

„Оваа година бевме посебно почестени што бевме дел од литургијата и прославата. Нашата делегација беше најнапред примена од страна на бискупот Храниќ на работен состанок, а потоа бевме дел од свеченоста. Во своето обраќање надбискупот во неколку наврати ја спомена поврзаноста помеѓу

Македонија и Хрватска која ја започнаа Штросмаер и браќата Миладиновци“, истакна Борис Трајановски, претседател на МКД „Браќа Миладиновци“. Венци со цвеќе беа поставени на

Кон антифашизмот на македонскиот народ

Текстов е напишан по повод 70 години од победата над фашизмот. Македонија и македонскиот народ низ вооружената борба со своите браќа Албанци, Турци и Роми се определиле за антифашистичка коалиција. На тој начин Македонија стекнала не само полноправно членство, туку и право, согласно своите национални и социјални интереси да ја гради својата иднина во Европа и во светот

Дваесеттиот век, меѓу другите го одбележаа два големи историски настани. Првата и Втората светска војна, а особено последнава со појавата на фашизмот, трагичните случувања, холокаустот, и се разбира, со грандиозната победа над овие сили остварена врз основа на Атлантската повелба од 1941 г. Победата над фашизмот му овозможи на човештвото нов развој и постигнувања што се остварени во изминатите години. Врз основа на Атлантската повелба остварена е невидена коалиција на сојузничките сили изразена низ слободната волја на секој народ и поединец да се вклучи во оваа голема антифашистичка и обединувачка сила. Така, и Македонија и македонскиот народ низ вооружената борба со своите браќа Албанци, Турци и Роми се определиле за антифашистичка коалиција. На

тој начин Македонија стекнала не само полноправно членство, туку и право, согласно своите национални и социјални интереси да ја гради својата иднина во Европа и во светот.

Македонскиот антифашизам датира уште од 9. век

Македонија и македонскиот народ имаат специфична и долготрајна борба со освојувачките сили на соседните империјалистички држави, така што македонскиот антифашизам слободно може да се каже датира од крајот на 9. век, па сè до конечно ослободување и создавање на македонската држава во 1945 г. во состав на федерална Југославија. Темелите на македонскиот антифашизам положени се во илинденската епопеја, Крушевскиот манифест

и Прогласот на главниот штаб на народноослободителната војска во 1943 г. Секако, мора да се нагласат и документите усвоени на АСНОМ од 1944 г.

Благодарение на тие заложби, македонскиот народ во изминатите 70 години со својата суверена волја, огромните напори и вложената енергија успева да ги надмине рецидивите на минатото и во развојна смисла да оствари видни и крупни резултати. Од некогаш-

на повеќе вековна отоманска провинција, поробена и ограбена, распарчена и скоро обезглавена во балканските војни, Македонија од историски објект на вечни конфликти и тензии, предизвикани од соседните националистички пропаганди присвојувана и негирана станува реален државно правен субјект.

Балканот не може повеќе да се замисли без субјектот кој се вика Македонија. Реалитетот на тој субјект искажан на референдумот во 1990 г. за самостојна, независна, суверена и меѓународно призната Република Македонија, уште еднаш го потврдува фактот дека меѓу балканската и европската соработка мора да води сметка за постоењето на оваа држава. Со ништата и идеалите, жртвите на безбројни генерации во минатото и денес се реалност и темел за нови страници во историјата

и во развојот на Балканот и на Европа.

Македонски жртви во Хрватска

Македонците во Република Хрватска одбележувајќи го овој јубилеј треба да се потсетат и на овие македонски придонеси во борбата на хрватскиот народ за своите национални и социјални права. Тие имаат свои корени уште од крајот на 9. век и особено биле живи и плодотворни меѓу двете светски војни, а нагласено во изминатите 70 години. Тука секако им припаѓа посебно место на македонските борци во составот на 15. корпус на НОВ на Југославија кои ги положиле своите животи во пробојот на Сремскиот фронт и ослободувањето на источна Славонија и Хрватска, почнувајќи од Винковци и Гаково, преку Врпоље и Загреб. Петнаесеттиот корпус е составен кон крајот на 1944 г. во Македонски Брод од 42. и 48. македонска бригада како македонско-косовска бригада на чело со генерал Димниевски и генерал Петар Брајовиќ.

Заземајќи го централното место, како дел од првата армија на ЈА, во пробојот на Сремскиот фронт овој корпус поднел значителни жртви. Во ослободувањето на Винковци, Гаково, Врпоље и Загреб, овој корпус поднел над 1500 македонски борци кои трајно ги положиле животите за слободата на Македонија, Југославија и Европа. По повод триесет годишнината на пробојот на Сремскиот фронт во 1975 г. во овие места подигнати се спомен обележја со спомен плочи на кои се испишани имињата на загинатите борци. Сè до 1990 г. локалните власти како и делегации од Македонија им одавале почит на овие борци. Меѓутоа, од тогаш наваму тие се запуштени. Овој јубилеј треба да се искористи не само за потсетување на овие настани и борци, туку и за еден поинаков однос во иднина.

Огнен Бојадиски

Привлекување на македонски туристи во Задарската жупанија

Жупанот на Задарската жупанија Стипе Зрилиќ и заменикот градоначалник на Задар Звонимир Вранчиќ на 15 мај ја примија амбасадорката на Република Македонија во Хрватска, Даниела Караѓозоска. На средбата, по специјална покана од Канцеларијата на жупанот Зрилиќ, беше присутна и претставничката на македонското малцинство во Задарската жупанија Мирјана Мајиќ, како и заменикот жупан Божидар Лонгин. Темата на разговорите беше економската соработка меѓу двете земји. Амбасадорката Даниела Караѓозоска изнесе како би било од голема важност македонски стопанственици да се сретнат со стопанствениците од Задар и Задарската жупанија како би се продлабочила соработката во различни економски гранки. Посебен акцент во разговорот беше ставен на туристичката соработка помеѓу Македонија и Задар која изминативе неколку години е значително опадната. Караѓозоска потенцираше дека би било неизмерно важно повторно да се воведо воздушна линија Задар-

Скопје за која веќе некое време се зборува. Исто така, таа предложи да се сретнат претставници од Туристичката заедница од Задар и од Македонија како би развиле стратегија со која би се привлечле повеќе македонски туристи. Македонската амбасадорка истакна како смета дека малата посетеност од Македонија е токму поради лошата поврзаност со Задар, што пак не е случај со Грција и Турција каде Македонците најчесто летуваат.

Жупанот Стипе Зрилиќ искажа големо жалење заради немилиот настан кој неодамна се случи во Македонија кој заврши со осуммина жртви. Тој меѓу другото вети дека ќе ги поддржи сите напори и настојувања за привлекување на македонски туристи. Воедно, изрази голема благодарност до МКД „Билјана“ и претседателката Мирјана Мајиќ за посветеноста во работата и го пофали македонското културно друштво како најактивно и најуспешно културно друштво во Задарската жупанија.

Е. К. К.

Успешна соработка на МКД „Билјана“ и Задарската жупанија

Ова македонско културно друштво може да се пофали со долгогодишна успешна соработка со Задарската жупанија кое е секогаш добро прифатено од истата, а проектите и случувањата кои МКД „Билјана“ ги организира се меѓу најпосетените во градот. На одбележувањето на 21. роденден на жупанијата, меѓу истакнатите гости беа и претставници на Друштвото

На 16 април 2015 година, Задарската жупанија имаше голем повод за славење, а тоа беше нејзиниот роденден односно 21. годишнина од формирањето на самата жупанија. По овој повод беше организирана голема прослава која се одржа во клубот Арсенал. Меѓу гостите кои го одбележаа овој ден се најдоа многу хрватски генерали, а огромно задоволство кај гостите предизвика и гостувањето на генералот Младен Маркач кој беше срдечно поздравен. Сепак огромна чест за организаторите и гостите беше присуството на претседателката на Република Хрватска, Колинда Грабар Китаровиќ.

За успехите на Задарската жупанија и сè што таа постигна во изминатите години зборуваше жупанот Стипе Зрилик. Тој истакна дека Задарската жупанија во изминатите години

се соочила со големи проблеми, но без оглед на тоа успеала да се издигне над негативните моменти и да исполни големи проекти со кои се претвори во лидер меѓу жупаниите во Хрватска. Она што сега претставува голем предизвик за Задарската жупанија се секако европските проекти на кои се работи од кога Хрватска стана дел од европското семејство, а Задар и Задарската жупанија секако имаат огромни капацитети кои дозволуваат да се биде на висина на задачата, истакна Зрилик.

За пофалба се стратегиите кои постојано се развиваат за напредок на оваа жупанија со акцент на туристичката и културната стратегија кои беа посебно збогатени во последните неколку години. На свечената прослава беа доделени и годишните жупаниски награди како и наградата за животно дело која

оваа година му припадна на професорот Андреј Јакуш. Меѓу присутните гости, со специјална покана се најде и претставничката на македонското малцинство во Задарската жупанија, Мирјана Мајиќ, која преку постојани состаноци и залагања за претставниците на македонското малцинство прави тие да бидат целосно интегрирани во Задарската жупанија. Воедно таа се залага и за успешно функционирање на македонското културно друштво „Билјана“ кое функционира на просторот на оваа жупанија. Ова Друштво може да се пофали со долгогодишна успешна соработка со Задарската жупанија кое е секогаш добро прифатено од истата, а проектите и случувањата кои МКД „Билјана“ ги организира се меѓу најпосетените во градот.

Е. К. Кнежиќ

Претставена мултикултурноста во Истра

На 2. Фестивал на мултикултурност во Истра, настапија 13 културно-уметнички друштва на малцинствата на Словенците, Србите, Црногорците, Ромите, Унгарците, Албанците, меѓу кои и мешовитиот хор и оркестарот на Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула

од страна на Истарската жупанија по втор пат на 9 мај се организираше Фестивалот на мултикултурност во Истра, кој и оваа година беше одржан во Пула во Истарскиот народен театар. Со своите богати програми настапија 13 културно-уметнички друштва на малцинствата на Словенците, Србите, Црногорците, Ромите, Унгарците, Албанците, меѓу кои и мешовитиот хор и оркестарот на Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула со песните „Ерген одев“ и „Болен лежи млад Стојан“, под водство на професорката Бисерка Кухта.

Присутните ги поздрави и градоначалникот на Град Пула, Борис Милетиќ, а признанија за макотрпната работа низ целата година на сите друштва беа поделени од страна на жупанот на Истарската жупанија, Валтер Флего. За организацијата на овај фестивал голема заслуга

има заменичката на жупанот на Истарската жупанија, Гиусепина Рајко.

Покрај прекрасните песни и ора, на некои друштва и читање на историски настани кои го одбележуваат нивното национално богатство, беше организирана и изложба, која ја отвори заменичката на жупанот Рајко, со пријатни звуци на микс, истарски народен инструмент сличен на македонска гајда.

Шареноликоста на прекрасните маси исполнети со богатство на традиционални народни предмети од разни краевина сите малцинства, а и креативноста на нивните членови ги маѓепса гледачите.

Пред македонското знаме на масата на Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула беа допрени традицијата и верата на македонскиот народ, стари предмети донесени од разни краевина

на Македонија изработени од рацете на бабите и мајките на старите разбои и игли оставени негде во некој крај, во нашата Македонија. Покрај народните и традиционални предмети, од вредните раце на креативците на Друштвото од Етно и креативната работилница беа изложени прекрасни предмети изработени на најразлични начини (сликано стакло, декубаш техника, плетени јајца, накит и др.), а посебно беше убаво да се види кога присутните посегнуваа по „Македонски глас“, кој имаше свое место на прекрасната маса.

Некои маси ги красеа традиционални јадења, плетени милеа, народни носии, кукли изработени во народни носии, историски книги и слики од настани од минатото, кои се претставуваат и на денешни манифестации.

Голем број на гледачи уживаа во оваа прекрасна вечер.

Михаела Златеска

ICC 3D d.o.o.
 DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA
 Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb
 tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103
 mob: 091/5251 141
 e-mail: icc-3d@icc.hr

**Razlika koja se vidi.
Savršeno je moguće.**

Велигденска изложба на националните малцинства

Велигден е најголем христијански празник, ден кога Исус ја докажал својата божествена сила и моќ. Кај православните верници се нарекува и Христово воскресение. За Велигден обичаите и верувањата се разни, но во тоа е и убавината на културите и традициите.

Со изложбата *Велигденски јајца и обичаи на националните малцинства во Град Загреб*,

во организација на Хрватската куќа и Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства за Град Загреб, а под покровителство на Град Загреб. Изложувачите и посетителите ги поздравиле домаќинката Мина Петра Петричец, воведно излагање за значењето на Велигден и симболиката на велигденските јајца даде проф. Јосип Барлек, виш

Хрватската куќа *Материна* прича веќе трета година по ред презентира разни обичаи за Велигден што придонесува по добро запознавање на малцинствата и развој на меѓусебно пријателство и соработка. Отворањето на изложбата се одржа на 27 март

кустос на Етнографскиот музеј, а изложбата ја отвори Рашко Иванов, заменик-претседател на Координацијата. Свеченоста ја збогати хорот *Висла* при Полското културно друштво „Миколај Коперник“.

Традиционалните велигденски јајца и обичаи беа претставени од хрватските народни уметници и од унгарското, полското, руското, русинското, словачкото, словенечкото, украинското и македонското малцинство. МКД „Охридски бисер“ и етно работилницата *Разбој* во соработка со Советот на МНМ за Град Загреб ги претставија македонските велигденски обичаи и традиција. Облечена во народна носија, членката Недка Тркуља ги запознаваше бројните посетители со начинот на бојадисување и кршењето со велигденските јајца, како едни од најубавите и највеселите македонски православни обичаи кои се негуваат до ден денес.

Е. П.

Нема Велигден без велигденски јајца

Јајцето отсекогаш се сметало за симбол на најсветлиот и најрадосниот христијански празник, на воскреснувањето и почетокот на нов живот. Некои култури јајцето го поврзуваат и со оживувањето на природата, односно со плодноста, што произлегува и од латинската поговорка *Отпе vivit ex ovo* (*Целиот живот потекнува од јајце*).

За Велигден јајцата се вараат, бојадисуваат, декорираат и подаруваат. Доминира црвената боја која ја означува божествената природа и пролеаната крв на Исус за спас на луѓето, и значи победа, здравје, оптимизам, љубов и верба. Лушпата го претставува гробот на Исус, а кршењето на јајцата воскреснувањето од мртвите.

Сето ова и уште многу други народни обичаи можеа да се видат, слушнат и научат на велигденската креативна работилница под назив *Традиција која не поврзува* што се одржа и годинава на 28 март во Културниот центар Дубрава, под покровителство на Народниот универзитет Дубрава. На работилницата освен хрватските народни уметници, зеда учество и неколку загребски национални малцинства. Штандот на МКД „Охридски бисер“ и етно работилницата *Разбој* во соработка со Советот на МНМ за Град Загреб беше еден од најпосетените. Ивана Лазаревска и Антонела Галиќ облечени во народни носии ги презентираа македонските пролетни и велигденски обичаи – изработка на *Мартинки* од волница, на

пригодни честитки и украси, на велигденски јајца со народни декорации, но најголемо внимание привлече дегустацијата на домашните свечени празнични деликатеси и вина, за кои беа задолжени членките на кулинарската секција, Виолета, Недка, Гордица и Јана.

Ваквите работилници секогаш се инспирација да го прославите Велигден исполнети со духовен мир и воскресенска радост.

Е. П.

Подарок книги за библиотеката во ОУ „Скалице“

Кога во едно училиште во Сплит се одржува настава по изборниот предмет „Македонски јазик и култура“ веќе седум години, а соработката помеѓу училиштето и македонското културно друштво „Македонија“ е и понатаму на високо ниво, тогаш еден таков пример мора да се претстави на пошироката македонско-хрватска јавност. Токму така. Веќе седум години во основното училиште „Скалице“ во Сплит по-

минуваат генерации на припадници на македонското национално малцинство од второто и третото „колело“, кои со својата наставничка Милена Георгиевска ги откриваат тајните на македонскиот јазик и култура. На крајот на минатата 2014 година во заслужена пензија замина и досегашниот директор Мате Мамиќ, горд на ова училиште кое е единствено во својот мултинационален и мултиетнички карактер, а на негово место дојде новата директорка Жељка Рушчиќ која веднаш на почетокот позитивно го прифати постоењето на наставата на македонски јазик во ова училиште.

Во таа насока, при првата работна посета на претседателот на МКД „Македонија“, Ангел Митревски, беа подарени десетина книги за библиотеката на училиштето и во пријателска атмосфера беа договорени и уште некои планови за збогатување на досегашната работа и соработка со ова училиште. Директорката се согласи дека во најскора иднина во некои од проектите на своето училиште ќе ги вклучи и малите Македонци, како дел од мултиетничкото и мултијазичното подобрување на атмосферата во самото училиште, но и во градот Сплит.

Б. Митревски

Денот на жената прославен со македонски деликатеси

Денот на жената е ден за меѓународно признание на економските, политичките и општествените достигнувања на жените. Сè започнало на 8 март 1857 година во Њујорк кога 40000 работнички во фабриките за ткаење организирале штрајк со барање за подобрување на нивната положба. Од 8 март 1921 година денот се прогласува како празник на жената работничка. Бројката 8 симболично ја означува борбата за воведување

осумчасовно работно време. Денес празникот е дел од културата на многу земји. Со искажување на љубов и почит кон жената, некои го одбележуваат со искрена честитка, некои со купување на цвеќе или подарок, а некои со заедничка прослава.

Членките на кулинарската секција на МКД „Охридски бисер“ од Загреб на 11 март 2015 година во просториите на Заедницата на Македонците во РХ со пригодна прослава го одбележаа Меѓународниот ден на жената. Нивното долгогодишно кулинарско искуство ја наполни трpezата со вкусни македонски домашни деликатеси, специјално приготвени за овој ден – кифлички, зелник со праз, пита со коприви и урда, пинџур благ и со пикант-

но лута нота, баклава со ореви, штрудла со сливи и вишни... Хармоничната комбинација од различни автентични мириси и вкусови на домашни мајстории сочувани во оригиналните рецепти на нивните мајки, бескрајно освојуваше и привлекуваше да се испробаат. А секое јадење е уште повкусно доколку се приготвува со љубов и се конзумира во добро друштво и позитивна атмосфера, каква што беше на прославата.

Е. П.

Промоција на книгата „Македонски раскази за деца“

На 6 март 2015 година во салата на Трибината на Град Загреб, се одржа промоција на двојазичната книга *Македонски раскази за деца / Makedonske priče za djecu*, во издание на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. Да потсетиме, книгата која излезе од печат кон крајот на минатата година содржи повеќе приказни на македонски автори, а изборот го подготви проф. д-р Ивица Баковиќ од Катедрата за македонски јазик и книжевност при Филозофскиот факултет во Загреб.

На промоцијата поздравен говор дадоа амбасадорката на

Р. Македонија во Р. Хрватска, Даниела Караџоска и претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски. Меѓу бројните присутни беа и почесниот претседател на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Никола Гроздановски, претседателот на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, Благој Штерјов, свештеникот на Македонската православна црква во Р. Хрватска, протојереј Кирко Велински, проф. д-р Борислав Павловски и други.

За книгата зборувааше нејзиниот приредувач проф. д-р Ивица Баковиќ, кој го потпи-

шува и предговорот под наслов *Секавање на змејови, еднороги, (пред)училишни маки и љубовни науки*. Тој нагласи дека изборот на застапените автори и раскази не бил ни малку едноставен, а се темели пред сè, на жанровската и тематската различност на текстовите напишани за деца, но и за возрасни. Раскази од книгата читаа Аниџа Кисиќ и Габријела Јагетиќ, апсолвентки на Катедрата по македонски јазик и книжевност при Филозофскиот факултет во Загреб, и промоторот.

Е. П.

Не даваме поддршка на протестот во Загреб

Во врска со протестот пред Амбасадата на Република Македонија во Загреб (23 мај 2015), претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб и претседателот на Координацијата на советите и претставниците на македонското национално малцинство во РХ, Томе

Апостолоски, излезе со следното соопштение:

„Координацијата, претставниците и Советот се организирани првенствено да ги штитат правата на Македонците во Хрватска утврдени со Уставниот закон за правата на малцинствата во РХ и да им помогнат на Македонците да ги

остварат тие права. Ние не сме политички организирани и не даваме никаква поддршка за организирање на било какви протести против легалните институции на власт избрани на демократски спроведени парламентарни избори во РМ, како и во РХ“, наведува во соопштението Апостолоски.

Сведоци (Канада)

Евидентирање, фотографирање, снимање и архивирање на видео материјали и разговори со Македонци протерани од Егејска Македонија во 20. век

Во организација на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, на 24 април годинва во салата на Трибината на Град Загреб, се одржа проекција на македонскиот долгометражен документарен филм *Сведоци (Канада)* по сценарио и во режија на Атанас Чупоски. Станува збор за проект од програмата на Владата и Министерството за култура на РМ, снимен во 2014 година во продукција на НУ Кинотека на Македонија: „Евидентирање, фотографирање, снимање и архивирање на видео материјали и разговори со Македонци протерани од Егејска Македонија во 20. век“. Проектот кој има за цел да се зачува културното и историското наследство од Егејска Македонија, започна во 2010 година и во неговата реализација беа вклучени бројни историчари и други стручни лица.

Претседателот на Советот на македонското национално

малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски, ги поздрави бројните присутни меѓу кои беа и свештеникот на Македонската православна црква во РХ, протојереј Кирко Велински, почесниот претседател на Заедницата на Македонците во РХ, Никола Гроздановски, претседателот на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, Благој Штерјов, претседателката на МКД „Билјана“ од Задар, Мирјана Мајиќ, претседателот на Советот на МНМ за Град Пула, Панде Џонов и други. За документарниот филм зборуваа Атанас Чупоски, сценарист, режисер и виш филмолог во НУ Кинотека на Македонија, Александар Ѓорѓиев од Министерството за култура на РМ и Ташко Јованов, претседател на Сојузот на Македонците од Егејот – Македон.

Филмот *Сведоци (Канада)* е реализиран од разговорите снимени во Канада во 2011 година и е автентично сведоштво за тешката судбина и личната драма

на децата-бегалци од Граѓанската војна во Грција, кои својот живот продолжиле да го живеат во Канада. Двочасовниот компилациски анкетно-биографски документарен филм на историска тема е втор дел од документарната трилогија *Сведоци*. Тој ја раскажува приказната за протерувањето и голготата на Македонците од Егејска Македонија поради сопствениот македонски, етнички, јазичен и културен идентитет, видена низ очите на македонската емиграција во Канада. Во филмот се забележани искажувањата на повеќе од седумдесеттина соговорници, што го прави раритетен во македонската филмска продукција.

Проекцијата на овој потресен филм помина во длабоко емотивна атмосфера, а режисерот Чупоски потоа одговараше на прашањата од присутните.

Е. Петровска

Три дена сонце

Денови на македонската култура и гастрономија во Загреб

Хрватско-македонското друштво од Загреб во соработка со хотелот „Аристос“ и Културниот центар Травно од Загреб, а под покровителство на Министерството за надворешни и европски работи на РХ и Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, од 15-17 април 2015 година организираше *Денови на македонската култура и гастрономија во Загреб* под назив *Три дена сонце*.

Манифестацијата започна на 15 април во хотелот „Аристос“ во Бузин со прес конференција и изложба на слики, марами и туники, именувана како *Перунова круна*. Авторката на изложбата, сликарката Крунослава Куљиш, воедно е и членка на женскиот етно состав *Езерки*. Родена е во 1940 година во Зеница, БиХ, а живее и твори во Загреб, каде има салон за изработка на уникатна женска облека „Ателје Куљиш“. Нада-

рена и сензибилна, таа најчесто ја користи техниката сликање на свила. Користи и други природни материјали како што се памук, волна и лен, а насликаните мотиви се секогаш усогласени со природата околу нас. За Крунослава Куљиш проф. д-р Антун Бауер ќе рече дека не е само „поетеса на цвеќе“ туку и лирски „композитор на бои“. Нејзините рачни изработки познати се и признати во Хрватска и во светот.

Македонски фолклор и идентитет

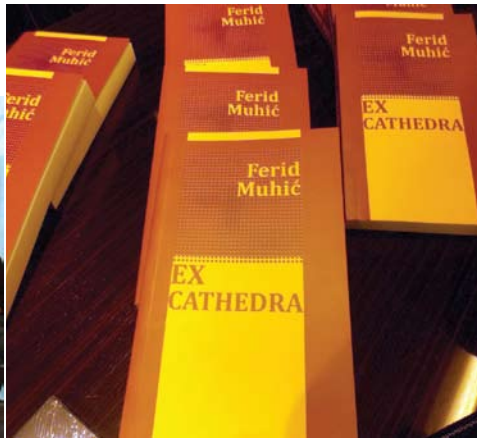
Следниот ден, на 16 април во Етно арт галеријата во Загреб беше отворена изложба Македонски фолклор и идентитет на македонски народни носии, презентирани преку 170 стари разгледници и фотографии во периодот од 1890 до 1950 година. Изложбата е дел од збирката од 350 разгледници која авторот д-р Бранислав Светозаревик, инаку директор на Музејот на

македонската борба во Скопје, ја собирал последниве 30 години. Разгледниците се издавани во Франција, Германија, Италија, Австрија, Грција, Бугарија, Србија, Хрватска и Македонија. Вредноста на збирката е во оригиналноста на приказите на носиие во различни прилики и места, и претставува драгоцен извор за науката, особено за фолклористите, етнографите

и истражувачите на фотографијата.

За изложбата говореа претседателката на Хрватско-македонското друштво, Јудита Реј Худечек, директорот на КУЦ Травно, проф. д-р Јосип Форјан и авторот, а за музичкото интермецо се погрижи групата *Езерки*.

Мириси и вкусови на Македонија

Манифестацијата продолжи со промоција на книгата *Ex cathedra* на академикот Ферид Мухиќ, која се одржа на 17 април во хотелот „Аристос“. За време на промоцијата свои излагања имаа проф. д-р Борислав Павловски, проф. д-р Драшко Бјелица и претседателката на Хрватско-македонското друштво, проф. Јудита Реј Худечек, која е воедно и преведувач на книгата. Македонскиот филозоф и писател на бројни дела преведени на многу светски јазици, во оваа книга претставува збирка од есеи во кои филозофската мисла на течен и дискретен начин се провлекува низ негови-

те патописно-поетски белешки. Делови од текстовите читаше драмската актерка Костадинка Велковска.

Завршната свеченост, која се одржа по промоцијата во ресторанот „Тиара“, беше наречена *Мириси и вкусови на Македонија*, а станува збор за вечер посветена на македонската гастрономија и песна. За присутните беше приготвена традиционална македонска вечера со најпознатите македонски јадења, зачини и вина од страна на готвачите од рестораните *Билјанини извори* и *Белведере* од Охрид. Македонската софра се состоеше од вкусниот пинџур,

макало со лук, суви пиперки со праз, динстувани тиквички и модри патлиџани, пастрмајлии, погачи со сирење, охридски чомлек, селско месо, турли тава, мусака, гравче тавче, пастрмка на охридски начин, разни македонски салати, шопска, таратор, како и разни десерти, алва, гурабии, баклава, раванија... И додека гостите ги откриваа тајните на македонската кујна, под палката на Бруно Урлиќ музичкиот дел го исполнуваше македонскиот ритам на песните и ората во изведба на групата *Езерки* и оркестарот 7/8.

Е. Петровска

Поезија – списание на поетска пракса

Списанието *Поезија* – списание на поетската пракса што го издава Хрватското друштво на писателите е единствено специјализирано списание од таков вид во Хрватска кое се занимава исклучително со поезија. На своите страници ја следи актуелната хрватска поетска сцена, но и странските поетски настани, следи афирмирани поети, но и нови имиња во светот на поезијата, критичари, теоретичари и преведувачи. Списанието излегува два пати годишно, а претставување на новиот двоброј се одржа

на 26 март во книжарницата „Богдан Оризовиќ“ во Загреб по повод 10-годишнината од првото издание.

Промоцијата ја водеше Роман Симиќ Бо-

дрожик, поет, критичар и прозаист. За списанието зборуваше неговиот извршен уредник Иван Херцег, а своја поезија читаа Ана Брнардиќ, Ирена Ско-

пљак Бариќ, Марко Павловски и уредникот Херцег. Да потсетиме, Марко Павловски има издадено две книги, а стихозбирката *Загребска анатомија на самотијата*, која беше промовирана на *Деновите на македонската култура* во организација на Македонско-хрватското здружение за промовирање на културните вредности и врски *Спектрум* од Загреб, ја преведе познатиот македонски писател, проф. д-р Венко Андоновски, од хрватски на македонски јазик.

Е. П.

Ноќ на книгата и македонскиот јазик во Загреб

Програмата за *Ноќ на книгата* што ја подготвија ЗМРХ и МКД „Охридски бисер“ за љубителите на книгата и читањето беше на тема *Запознајте го македонскиот јазик*, а се состоеше од предавање и работилница за македонскиот јазик и писмо, што ги водеше Ивана Лазаревска, проф. Така, посетителите можеа да се запознаат со кирилицата, македонската азбука, основите на граматиката и да ги споредат разликите со хрватскиот јазик.

Во текот на вечерта беа презентирани и книгите во издаваштво на ЗМРХ кои ги има вкупно 34 наслови, како и списанието *Македонски глас*, а се читаше и поезија на македонски јазик. Стиховите ги читаа присутните, секој по свој избор. Убава културно искуство и уживање во слушањето до самиот крај.

Можеби книгата не може да го измени светот, но со пораките што ги шири секако го збогатува. Без неа животот би бил многу посиромашен.

Е. П.

Зедницата на Македонците во РХ и МКД „Охридски бисер“ од Загреб, на *Светскиот ден на книгата и авторските права* – 23 април, годинава за прв пат се придружија на манифестацијата *Ноќ на книгата*, која во Р. Хрватска се одржува од 2012-та година. Овој проект се организира и по повод *Денот на хрватската книга* што се одбележува на 22 април, а со цел промовирање на книги и сите нејзини традиционални

и модерни облици, култура на читање, автори, издаваштво, како и подобрување на соработката меѓу книжарите, издавачите, медиумите и читателите. Манифестацијата што ги слави пишувањето, читањето и размената на искуствата што ги нуди книгата, се организира од 18 до 1 часот по полноќ со разни настани како што се промоции на книги, јавни читања, дружења со автори, работилници и слично.

Олег Мирковиќ го претстави својот „Емотивен отпад“

Младиот и талентиран 25-годишен поет од Лошињ, Олег Мирковиќ, на 23 април во просториите на МКД „Илинден“, ги собра своите колеги поети и своите пријатели за да им ја претстави збирката песни со мошне необичен наслов, „Емотивен отпад“. Како дел од манифестацијата „Ноќ на книгата“, промоцијата на оваа провокативна, искрена и уникатна книга, како што ја опиша и самиот автор, протече во мошне отпуштена атмосфера, со читање на само дел од песните извезени од перото на младиот Олег. Промотор на оваа книга, а на-

едно и водител на целокупната манифестација, беше Дамир Марас, член на Хрватското книжевно друштво од Ријека. Свое обраќање имаше и Винко Рибариќ, доктор во пензија, поет и писател, кој имаше само пофални зборови за првата самостојна збирка песни на младиот Мирковиќ.

Целокупната манифестација беше заокружена со млади, но и постари поети во подем, кои имаа можност да претстават дел од своите песни и за кои ветил дека ќе се најдат во нивните први самостојни збирки.

А. А.

РУМЕНА БУЖАРОВСКА

Промовиран хрватскиот превод на „Осмица“ во Загреб

На 16 март во загребската книжарница „Богдан Огризовиќ“ се одржа промоција на хрватскиот превод на збирката раскази „Осмица“ од македонската прозаистка Румена Бужаровска, во издание на издавачката куќа „Алгоритам“ и во превод на Маја Мастнак Цар. За расказите зборуваа проф. д-р Ивица Баковиќ од Катедрата за македонски јазик и книжевност при загребскиот Филозофски факултет, уредникот на „Алгоритам“, Круно Локотар и авторката.

Оваа оригинална и мошне интересна збирка содржи осум раскази, седум објавени во истоименото македонско издание „Осмица“ (2010), а една е додадена од нејзината прва збирка

раскази „Чкртки“ (2007). Тоа се обични, јасни и едноставни, тематски универзални раскази, динамични и често со отворени завршеточи кои тераат на размислување и никого не го оставаат рамнодушен.

– Бужаровска припаѓа на новата генерација македонски писатели која открива нови патишта, различни од оние на постмодернистите во 80-тите и 90-тите години. Расказите се универзални, но сепак содржат локален идентитет, ја сецираат македонската реалност, ја имаат таа пост транзициска атмосфера отсликана преку женските ликови и жените-раскажувачи, истакна проф. Ивица Баковиќ.

За збирката на Бужаровска и нејзините кратки раскази

уредникот Локотар вели дека се драми од секојдневието, често кондензирани во неколку часа и напнати како крими-филмови.

Румена Бужаровска е родена на 1981 г. во Скопје. Доцент е на Катедрата за англиски јазик и книжевност при скопскиот Филолошки факултет. Се занимава со книжевен превод од англиски јазик, уредничка е на „Блесок Проза“ и авторка на теорискиот труд од областа на хуморот во книжевноста „За смешното: теориите на хуморот низ призмата на расказот“ (2012) и на третата збирка раскази „Мојот маж“ (2014).

Е. Петровска

„Гердан од бакнежи“ на Бисерка Спаиќ

Одличната соработка меѓу МКД „Илинден“ и Хрватското книжевно друштво од Ријека уште еднаш се потврди на 19 март, преку промоцијата на најновата збирка песни на Бисерка Спаиќ насловена „Гердан од бакнежи“ („Ogrlica od poljubasa“). Ова е прво самостојно дело на Бисерка, иако, како што и самата вели, има доволно песни за да издаде уште три или четири книги. Како што кажува и самиот наслов, станува збор за збир-

ка љубовна поезија, а дел од песните во неа ни ги доловија двајцата промотори на оваа збирка – Валерио Орлиќ, почесен претседател на ХКД, а наедно и уредник на оваа книга, и Катица Фелштински,

член на ХКД, која го искористи своето ораторско искуство за да ни овозможи максимално уживање во прекрасното дело на Спаиќ.

За музичкиот дел на оваа промоција беше задолжен Игор До-

ричиќ, член на клупата „Невера“ од Ријека и соло хармоникаш. Сепак, најголемото изненадување следуваше на крајот кога со торта што ја претставуваше книгата на Бисерка беше прославен нејзиниот роденден. Во одлична атмосфера, со многу песна и вино се заокружи оваа промоција, која уште еднаш ни докажа дека соработката меѓу двете друштва уште долго ќе трае.

А. А.

Одбележан денот на Христовото влегување во Ерусалим – Цветници

Како и секоја година така и оваа, една недела пред Христовото

воскресение – Велигден, на 5 април, православните христијани ширум светот традиционално го слават денот на неговото влегување во Ерусалим, градот во кој по неколку дена Христос бил погубен. Името на празникот Цветници води потекло од цвеќињата што ги постилале верниците пред патот по кој одел Исус Христос, пречекувајќи го како цар на мирот небесен. Во спомен на неговото влегување во Ерусалим

уште од најраните христијански времиња е востановен празникот Цветници, кој се празнува од третиот век.

По тој повод, и МПЦО од Риека со светата литургија одржана во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“ од страна на отец Кирко Велински, го одбележа овој голем христијански празник како најава за Христовото воскресение – Велигден. По завршувањето на едночасовната светата литургија, се одржа

и редовното годишно Собрание на МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“, кое го предводеше отец Кирко Велински, протојереј и парохиски свештеник на МПЦ во Република Хрватска. Со овие настани беше заокружено славењето на овој значаен христијански празник, но и означен почетокот на одбројувањето до најголемиот христијански празник, Христовото воскресение – Велигден.

А. А.

Одржана свечена литургија по повод Христовото воскресение

Велигден според јулијанскиот календар во Риека го слават и верниците од Македонската православна црковна општина „Св. цар Константин и царица Елена“. Собирајќи се во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“, на 11 април, македонските православни верници ја ислушаа свечената литургија што ја предводеше отец Стевчо Беќарски, кој за оваа пригода дојде од Република Македонија. На светата литургија се читаше велигденската честитка, која на верниците, според милоста Божја, им ја испрати поглаварот на МПЦ, Неговото блаженство, Архи-

епископот охридски и македонски, г. г. Стефан.

„На сите им го честитам Велигден, не само во Риека туку и на сите во светот. Христос трпел за сите нас, а неговото воскреснување нека ни е на сите христијани порака да се почитуваме и да се сакаме, да ја исполниме неговата заповед: Сакајте се едни со други, како

што и јас ве сакав вас“, напиша г. г. Стефан.

Отец Стевчо Беќарски, во предвелигденската ноќ во Риека посочи: „Македонците во Риека се од православна вероисповед, припадници на МПЦ, но на сите христијани овде им порачуваме: Нека другите не препознаат нас христијаните по меѓусебно почитување и љубов, нека не препознаат и по почитувањето на другите верски заедници. Сите сме Божји деца.“

Литургијата ја организираше Македонската православна црковна општина во Риека „Св. цар Константин и царица Елена“. А. А.

Детска работилница во знак на Христовото воскресение

Во прославувањето на Велигденските празници во Риека беа вклучени и најмладите припадници на МКД „Илинден“ од Риека. Во средата на 8 април, еден ден пред Велики четврток, во просторите на МКД „Илинден“ силите ги здружија учениците кои ја посетуваат наставата по македонски ја-

зик како избран предмет во ОУ „Центар“ и нивните родители, и под водство на нивната наставничка Наталија Левковска изработија прекрасни велигденски јајца и разновидни украси како знак за најголемиот христијански празник, кој православните христијани оваа година го дочекаа на 12

април. Настанот беше од отворен карактер, па учество можеа да земат сите заинтересирани. Детската велигденска работилница протече во одлична атмосфера, што, се надеваме, дека ќе биде своевидна најава за продолжување на ваквата пред велигденска традиција.

А. А.

Свечено за Велигден

Најголемиот христијански празник, Велигден, свечено е прославен во Сплит. Како и секоја година верниците на Македонската православна црква во Република Хрватска, собрани во Македон-

ската православна црковна општина „Св. Наум Охридски“ и оваа година заедно со својот свештеник, протојереј Кирко Велински, кој за оваа прилика допатува од Загреб, во црквата „Госпе од Анчела“ во

Сплит го прославија најголемиот христијански празник, Велигден.

Денот кога Исус Христос воскресна од мртвите за да им се стави на располагање на луѓето, во Сплит беше одбележан со свечена литургија во преполната црква со специјално проповед на отец Велински. По свечената литургија, тој го прочита поздравното писмо на поглаврот на МПЦО, г.г. Стефан упатено до сите верници. Посебно на крајот на литургијата ги информира своите

верници за состојбата на изграденоста на македонската црква во Загреб, а притоа се заблагодари на сите кои дале донации за нејзината градба, при што посебно му заблагодари на градоначалникот на Град Сплит, Иво Балдасар, кој и оваа година од буџетот на градот одвои 25 илјади куни за оваа намена.

Како и секоја година, во просториите на МПЦО „Св. Наум Охридски“ продолжи прославата на Велигден која започна со благословувањето на храната.

Б. М.

Полни срца, полна трпеза – Велигден во МКД „Браќа Миладиновци“

На 13 април 2015 година членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ во Осиек го прославија православниот Велигден со добри желби, полна трпеза и песна.

Секој донесе по нешто, па на масата се најдоа и тазе домашни баклави, солени и слатки палачинки, лиснати колачиња со ја-

болка и вишни, сјајни, чичи, ракија и вино, а меки кифлички, пога-

ски јајца беше преполна и преубава.

Најголемото, како дел од велигденската шега, му припадна на нашиот драг претседател Борис Трајановски кој среќно викна: „Христос воскрес!“ по што се заори „Вистина воскрес“, смеа и секако – песна!

Ј. Т.

МКД „Билјана“ добитник на донација

Македонското културно друштво „Билјана“ на 27 март 2015 година имаше прилика да учествува на презентација на анатомски душеци која се одржа во Задар. Фирмата „Охуриг“ од Ичкик направи специјална донација во износ од 650 куни за членовите на МКД

„Билјана“ и ги почести со вечера во задарскиот ресторан „Гардин“. Освен што имаа можност да се дружат, членовите на МКД „Билјана“ на оваа вечера научија нешто ново и корисно за своето здравје.

Е. К.

Две медали за македонски рецепти со брачки состојки

Меѓународниот успех на брачниот пар Кочови од Супетар на Брач на првата меѓународна манифестација на земјоделци на медитеранот „Интрада Сплит 2015.“ беше повод за разговор со Благој Кочов, чиј „Брачки мелем“ веќе на далеку е познат

Ве молам во неколку црти да ни се претставите, од каде сте и како завршивте на Брач?

Роден сум во Велес, каде завршив средно хемиско училиште. Технолошкиот факултет кој го запишав ми остана неостварена желба. Сепак, не можам да се пожалам на животот во Велес. Со мојата сопруга Љубица, иако сите ја викаат нагалено Буба, се „дружиме“ од најраната младост. Двајцата хемиски техничари во Велес, градот на македонската хемиска индустрија, ценети во својот работен колектив и задоволни го градевме својот живот. Што се однесува до вториот дел од Вашето прашање, има еден едноставен одговор. Мајка ѝ на мојата сопруга е од Брач, па ние секоја година преку лето користевме годишен одмор на овој прекрасен остров и толку се заљубивме во него што одлучивме да си купиме една мала парцела за градба на една мала викендичка. Синот запиша и заврши средно туристичко училиште во Супетар, така што се чинеше дека тој ќе остане овде. Со распаѓањето на бившата држава, се промени и ситуацијата во Република Македонија, каде што со пропаѓањето на фабриката во која што работевме, останавме и двајцата без работа. Потоа следувааше одлука за доаѓање во Хрватска по „нов живот“.

Носталгија

Како ве дочекаа Брачаните? Каков Ви беше почетокот на Вашиот нов живот на Брач?

Секој почеток е тежок, па ни на нас не ни беше лесно. Меѓутоа, доколку си здрав и сакаш да работиш, се наоѓа работа. Час помогни на еден, час на друг и така како што рече нашиот Коста Солев Рацин, „Денови ли се денови“, сè додека јас не добив пензија, а сопругата Буба не се вработи во детската градинка, се броеја аргатските денови. Потоа сè беше полесно. Ми помогна и пријателството што го имав веќе изградено со бројни Брачани за сите оние години кога доаѓавме на летување. Меѓутоа, ништо од ова не беше однапред планирано. Верувам дека сè она што треба да ти се случи, ќе ти се случи и без да го планираш. Сепак, многу пати се фаќаме со мојата Буба во една тешка носталгија каде сè повеќе нè влече накај југот. Но, тука не

спасува ќерката со зетот и нивните две ќеркички кои живеат овде на Брач.

Да се вратиме малку на основната цел на овој разговор, а тоа се неколку производи кои се веќе препознаени од сè повеќе луѓе.

Со нашето доаѓање овде, си ја донесов и својата љубов кон пчелите со кои се занимавав со години во Македонија. Двајцата хемичари и заљубени во пчеларство, не требаше многу време да се постави прашањето: Што понатаму? Со нас го донесовме и рецептот од мојата прабаба и од мојата мајка кои со години правеа некои лековити мелеми од пчелиниот восок, па реков да пробаме и ние да ги подобриме доколку е можно. Тоа веќе го почнавме во Велес и го нарековме „Буба мелем“, но со доаѓањето на Брач, името „Буба мелем“ не ни

се чинеше најприкладно, па го крстивме „Брачки мелем“. Го пробавме прво на самите себе во некои ситуации, потоа им помагавме на своите пријатели во неволја и на крајот решивме да го регистрираме како оригинален „островски производ“. Мелемот ги помина сите потребни лабораториски тестирања дури за европски стандарди и од 2010 година доби службено име „автохтон хрватски островски производ – Брачки мелем“. Сепак морам да признам дека идејата и рецептот се македонски, но сите состојки на овој мелем се оригинални од Брач.

Слатко од диви смокви

Како дојдовте до идеите кои ве претставија на Првата меѓународна манифестација на земјо-

делци на Медитеранот „Интрада Сплит 2015.“ која се одржа на 21 и 22 февруари во сплитскиот хотел „Загреб“ и на која со својата сопруга освоивте два медала и тоа Златен медал во категорија на козметички крем од производи од пчели и Сребрен медал во категорија на мармелади, џемови и сл., за своето слатко од диви смокви?

Шетајќи се по Брач, како прав брачки Македонец, забележав дека веќе многу видови на овошје се пред изумирање, бидејќи нема кој да ги обработува и да се грижи за нив. На пример, би ја зел црницата („мурва, дуд“), рогачот или пак, дивата смоква која никој не ја бере затоа што не знаат како да се преработи. Кај мене во Велес во времето кога биле сиромашните години се правело слатко од сè што би се нашло во природата, па и од тиква, црница, а посебен специјалитет било слаткото од диви смокви. Е овде, се покажа како главен „мештар од куќине“ мојата сопруга Љубица која ги провери своите стари рецепти донесени од Велес, па кога добивме информација и покана за учество на оваа манифестација решивме да го искористиме, не надевајќи се дека ќе добиеме било каква награда. Верувајте дека бевме навистина изненадени кога ни јавија дека сме освоиле не еден, туку два медала во двете категории за кои се пријавивме. Се разбира, како прав кавалер, на сите манифестации и давам предност на сопругата која е сигурно заслужна колку и јас за овој успех.

Биљана Митревски

Префрлање од зимски „бавен“, во пролетно-летен ритам на телото

Повторно циклус предавања „Здрава храна и здрава исхрана“

Шеста година по ред, воспоставување на една нова традиција или препознавање на интересни предавања во просториите на МКД „Македонија“ во Сплит? Ова се прашања кои се наметнуваат сами од себе, а кои и го даваат единствениот одговор. И едно и друго. Поради големиот интерес што во минатите години го предизвикаа сериите на предавања во МКД „Македонија“ на познатиот нутриционист од Сплит, Денис Бирош, и оваа пролет, со почеток на 9 април оваа година се одржа повторно уште една серија на предавања. Традицијата продолжи, секој четврток од 18.00 часот во месец април и октомври.

Во овој циклус на предавања, Бирош ги изнесе најновите сознанија од областа на прехраната, категоризацијата на различни видови на прехранбени артикли како и најнови созна-

нија за лекување на одредени болести и пред сè, нивно спречување со соодветен начин на исхрана. Она што го привлече вниманието на помладите учесници на овие предавања е специфичниот начин на исхрана на врвните спортисти и влијанието на истата врз нивните спортски резултати.

Она што посебно ги заинтересира сите присутни беа најновите информации кои Денис ги пренесе за начинот како да му се олесни на човечкото тело да го префрли својот ритам од зимски „бавен“, во пролетно-летен ритам без таканаречениот зимски умор. Препораките што им ги даде најдоа на одобрување кај сите нив.

Постарите сè повеќе и повеќе се интересираат за тоа како храната да им постане лек, а не лековите да им се храна во староста.

Б. Митревски

Целовечерен концерт на МКД „Браќа Миладиновци“ во Борово

„Вардарки“

„Танец“

Етно секција

На 7 март 2015 година МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек одржа прекрасен целовечерен концерт во траење од цели два часа во Борово, близу Вуковар. Концертот се одржа на покана на СКУД „Бранислав Њушиќ“ од Борово пред полна сала и бројни гости.

На концертот настапија речиси сите секции на Друштвото. Така, фолклорната секција „Танец“ се претстави со „Тресеница“, „Кумановско поле“ и „Билјана платно белеше“ во кореографија на водителката на секцијата Мирта Гало; пејачката секција „Вардарки“ се претстави на два пати со „Сплетови македонски песни“ во обработка на Слободан Цветичанин, кој воедно и диригираше со хорот;

инструменталната секција „Тга за југ“ имаше самостоен настап со македонските ора „Касапско“ и „Македонско“, но цела вечер беа и придружба на настапите на хорот и фолклорната секција.

Младите инструменталисти предводени од виолинистот Кирил Наумов беа дел од посебното изненадување на вечерта, кое Друштвото им го подготви на домаќините: првакот на Осиечката опера и наш долгогодишен член и диригент на мешаниот хор „Вардарки“, Слободан Цветичанин, овој пат настапи и како солист, со интерпретација на српската народна песна „Јанитар“ со која измами огромни аплаузи од присутните!

Ни домаќините не им останала „должна“ на гостите: СКУД „Бранислав Нушиќ“ се претстави со своите четири солистки кои изведоа сплет „Српски на-

родни песни“ во придружба на нивниот тамбурашки оркестар, а кон средината на концертот две нивни солистки изведоа а капела „Српски народни песни“. Но, најубавиот подарок за македонските души се случи пред самиот завршеток на концертот на МКД „Браќа Миладиновци“ кога младите членови на нивната рецитаторска секција рецитираа на прекрасен македонски јазик неколку песни од нашите истакнати поети Коста Рацин и Блаже Конески!

Во предворието на салата се претстави и нашата етно секција „Везилки“ со нивните ракотворби и рачно изработен накит, но и со изложбата на икони на членот на МКД „Браќа Миладиновци“, Фрањо Бољешкиќ.

Еден одличен концерт за паметење и едно дружење за полно срце!

Јулијана Тешија

„Шарени јајца во боите на Градот“

Манифестацијата „Шарени јајца во боите на Градот“ се одржа на 30 март 2015, во организација на Град Осиек, а како дел од промоцијата на осиечкото мултикултурно богатство и велигденски традиции

Своите изворни обичаи, бојадисани и рачно украсени јајца, рачно изработен накит, прекрасни слатки и солени специјалитети, но и носии, музика и танци ги претставија и членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ меѓу речиси 60 други друштва на национални малцинства од Славонија и Барања.

Нашиот настап не остана незабележен: фолклорната секција „Танец“ предводена од водителката Мирта Гало

се претстави со „Кумановско поле“ пред полн аудиториум. Но, нашите тезги со храна, како и секоја година, беа меѓу најпосетените: граѓаните стрпливо стоеја во ред уште од 10 часот, а специјалитетите подготвени од членовите на Друштвото веднаш беа разграбани! А како и да не бидат, кога таму се најдоа и баклави и тулумби, неколку тепсии тавче гравче, пити со сирење, спанаќ и познатата „компируша“, потоа зелници и

погачи, кроасани, кифлички, переци со сирење...

И иако времето не ни одеше во прилог (тоа утро стисна студ и ветер), сепак плоштадот беше полн што потврдува дека Осиек не е само декларативно град на национално шаренило, туку жив град со големо срце.

Ј. Т.

ВЛАТКО СТЕФАНОВСКИ

Вистински добрата музика има универзална вредност

На 14 март во клубот „Творница културе“ еден од најголемите македонски музичари, виртуозот на гитара Влатко Стефановски со својот бенд одржа концерт по пауза од 15 години. Стефановски е фантастичен инструменталист кој вешто комбинира етно и џез, инструментален рок, џез фјуџн и блуз, па ова квалитетно концертно искуство наиде на голем одзив кај загрепчаните. „Творница“ беше преполна.

Почетокот на концертот со наизменични благи и жестоки моменти на совршените соло делници на гитара Влатко го одбележи со два инструментала, *Македонско девојче* и *Си заљубив едно од моме*. Потоа следеа неколку песни од новиот албум. Концертот воедно беше и промоција на неговиот кантавтор-

ски албум *Сеир*. Стефановски го придружуваа Дамир Имери на клавијатури, Дино Милосављевиќ на тапани и Ѓоко Максимовски на бас гитара. Публиката ја изненади младиот гостин, Славонецот Филип Новосел, кој на тамбура заедно со Влатко феноменално ги отсвирија *Калајциско оро* и *Цинси сонг*.

Разновидниот опус на Стефановски има широк круг на обојаватели, од оние кои сакаат да се потсетат на старите хитови на легендарната група *Леб и сол*, до оние кои доаѓаат да уживаат во неговата виртуозност и македонскиот мелос. Во речиси два и пол часа на акустична магија Стефановски и бендот успеаја да претстават дел од неговата 40-годишна богата музичка кариера, а култните песни го заокружија мае-

стралниот настап на мајсторот и неговата гитара.

На еден ваков концерт полн со емоции на кои публиката не можеше да им одолее, сосема беше логично да има два биса. Со славните *Скопје*, *Учи ме мајко*, *карај ме* и преубавата *Бистра вода*, за која Влатко изјави дека ја свири само во свечени прилики, вечерта кулминираше со *Рок ми бејби* од Б. Б. Кинг, проследена со заглушувачки овации, извици и аплаузи од еуфоричната публика. Бравурозната изведба на Стефановски покажа дека вистински добрата музика има универзална вредност и дека овој концерт уште долго ќе се памети и прераскажува.

Е. Петровска

МКД „Охридски бисер“ на 38. Средби на загрепските музички аматери

На 26 април 2015 година во Домот за култура Пречко во Загреб се одржа 2. Концерт на аматерски хорови и тамбурашки оркестри на Град Загреб во рамките на манифестацијата 38. Средби на загрепските музички аматери. Меѓу бројните ансамбли на загрепските културни друштва настапи и МКД „Охридски бисер“ од Загреб со пејачката група „Моми бисерни“ под водство на Сафиудин Алимоски. Во

придружба на инструменталната група „Охридски бисер“ во состав Александар Качуров на пијано, Ѓулијана Алимоски на флејта, Ајнур Дурмишов на кларинет и Живко Огњанов

на тарабука, тие ги исполнија македонските народни песни „Кажми, кажми, Катинке“ и „Праша ли Тинке мајка ти“, и беа испратени со долги аплаузи од публиката.

Сите настапи на манифестацијата ги следи стручна комисија составена од еминентни музичари и го оценува квалитетот на изведбите преку изборот на програмата со која се претставуваат учесниците во нивната категорија. И годинава посетителите во преполната сала уживаа во разновидните настапи на ансамблите и со ракоплескање заслужено ги наградуваа.

Е. П.

Загрепчани воодушевени со концертот на „Фолтин“

Познатата битолска група *Фолтин* на 16 април годинава настапи во загрепскиот клуб „Vintage Industrial Bar“ во рамките на третото издание на манифестацијата *Дозволен четврток*. Од формирањето во 1997 г. како класична џез група, низ годините *Фолтин* го менува својот стил во нешто што тешко може да се класифицира во било кој музички правец. Нивните настапи обилуваат со интересни перформанси и звуци на брзиот македонски ритам преплетени со примеси на џез, џипси, поп, диско, алтернативен рок, фанк, етно, панк, кабаре, па дури и електро, и со текст-

ви кои се фонетска имитација на различни јазици, сето тоа спакувано во една специфична, оригинална изведба. Групата која себеси се опишува како „псевдо-емигрантско кабаре“ досега објавила осум албуми и музика за преку 20 театарски претстави. Настапувале на многу концерти и фестивали во Македонија и во светот, а за својата работа биле и наградувани.

На воодушевените загрепчани *Фолтин* им понуди динамична забава исполнета со изненадувања и жива танцова атмосфера. Се претстави во состав: Бранислав Николов (вокал), Пеце Николовски (кла-

ринет, усна хармоника), Пеце Трајковски (дигитален акордеон), Гоце Јованоски (бас), Славчо Јовев (тапани) и Марјан Станиќ (перкусији). Пред самиот концерт, се запознавме со членовите на групата и ги поздравивме во името на Заедницата на Македонците во РХ и *Македонски глас*. Во разговорот тие ни открија дека името *Фолтин* го присвоиле од главниот лик во книгата *Композиторот Фолтин* на Карел Чапек. Инспирација црпат од различни светски и домашни музички стилови и тие влијанија се канализираат во еден нивни автентичен музички израз. Идеја и цел е да прават приказни кои ќе ги поткрепуваат со музика. Во Хрватска гостувале во неколку клубови и на фестивали и секогаш биле добро примени од публиката.

Концертот, кој беше воедно и промоција на нивниот нов албум *Пијан славеј*, беше навистина уникатен и звучеше светски.

Е. Петровска

Патување низ музичката историја на „Мизар“

По пауза од четири години, култната македонска арт-рок група *Мизар* настапи на 16 април во загрепската „Творница културе“. Концертот беше организиран во рамките на проектот *Осумдесеттите – слатка декаденција на постмодерната*, кој се одржа од 10 април до 10 мај во Домот на ХДЛУ во Загреб. Проектот ја прикажува уметничката сцена од 1980-тите години, а опфати изложба, перформанси, фотографии, дизајн, архитектура, стрип, мода, театар, книжевност, медиуми, филм, спорт и музика.

Името *Мизар* на арапски јазик значи звезда водилка. Групата е основана во 1983 г. и зад себе има пет албуми од кои последниот *Детето и белото море* беше објавен во 2009 г. Постава се менувала низ годи-

ните, освен постојаниот Горазд Чаповски, гитарист, композитор и идеолошки водач на *Мизар*. Со својот посебен и оригинален спој на готик рок со старословенски и византиски црковни напеви и македонска традиционална музика, мистичниот *Мизар* остави длабока трага на некогашната ЈУ рок-сцена и имаше пресудно влијание врз многу генерации на македонски музичари.

Во Загреб *Мизар* биле секогаш одлично прифатени. На концертот го претставија новиот

албум *Шарена крава*. Моќниот вокал на сегашниот фронтмен Рубин Кантар го придружуваа вокалистката Викторија Ивановска, Сашо Павловиќ на бас, Филип Јездиќ на тапани и Горазд Чаповски на гитара. Во релативно кусиот настап, бројната публика сепак најмногу уживаше во патувањето низ музичката историја на нивно творештво и старите хитови *Почесна стрелба*, *Дождот* и *Девојка од бронза*.

Е. П.

Света Педесетница (Духовден)

Празнувајќи го педесеттиот ден по Пасха (Велигден), Го примаме Сесветиот Дух, Кој ни го дава Новиот закон, не упатува на секоја вистина и го заповеда она што Му е угодно на Бога

Во овој ден, осма недела по Пасха, ја празнуваме Педесетницата. И овој Празник го примивме од еврејските книги. Како и тие што ја слават нивната Педесетница, оддавајќи му почит на бројот седум, и затоа што педесет дена по Пасха го примија Законот, така и ние, празнувајќи го педесеттиот ден по Пасха (Велигден), Го примаме Сесветиот Дух, Кој ни го дава Новиот закон, не упатува на секоја вистина и го заповеда она што Му е угодно на Бога.

Треба да знаеме дека Евреите имаа три празника: Пасха, Педесетница и Скинопигија, односно празникот на шаторите. Пасхата ја празнуваа во спомен на преминот преку Црвеното Море, зашто самиот збор Пасха значи премин. Тој Празник беше праслика на нашиот премин или враќање од темниот грев во рајот.

Педесетницата, пак, ја празнуваа во спомен на нивното страдање во пустината, и враќањето во Ветената земја, по многу неволи. Тогаш се насладија и од плодовите на пченицата и на виното. Тој Празник го навестуваше и нашето страдање од неверието и влегувањето во Црквата. Тогаш и ние се причестуваме со телото и крвта на Господа. Едните велат дека од таа причина се слави Педесетницата кај Евреите, а други велат дека тоа се прави во чест на педесетдневниот пост на Мојсеј пред да го прими од Бога на-

пишаниот Закон. По тој повод се спомнува и жртвата што му е принесена на златното теле, и за други дела што ги изврши Мојсеј кога се искачи на планината и кога слезе од неа. Други пак, сметаат дека Педесетницата ја измислиле Евреите во чест на бројот седум, како што е речено, бидејќи бројот седум, помножен со седум, дава педесет дена без еден. Оваа Педесетница не се почитува само во однос на деновите, туку и во однос на годините. Оттаму е дојден кај нив и јубилејот што се слави после седум по седум години, наречен мирување. Тогаш тие ја оставаат земјата ненасеана, им даваат одмор и на животните, и на оние што купиле робови, им заповедаат да ги отпуштат.

Третиот Празник, Скинопигија, е празник по собирањето на плодовите, односно пет месеци по празникот Пасха. Се слави во спомен на денот кога Мојсеј за првпат ја постави скинијата што беше ја созерцувал во облакот на Синајската гора, и која беше изградена од архитектот Веселеил. И тие прават шатори, палатки, живеат по полињата и, благодарейќи Му на Бога, ги собираат плодовите на својот труд. Се чини дека и Давид ги напишал таму своите псалми (8, 80, 83), кога се гмечело грозјето.

Таа скинија е слика на нашето Воскресение од мртвите, кога ќе се разрушат нашите телесни шатори и кога ќе биде поставено ново живеалиште, и ќе ги примиме плодовите на нашите напори, прославувајќи во вечните живеалишта.

Треба да го знаеме и ова дека во овој ден, кога ја славиме Педесетницата, Светиот Дух слезе врз учениците. Потоа, светите Отци сметале дека е добро овој празник да се раздели на два, имајќи ја предвид величината на Пресветиот и Животворен Дух, како еден од Света и Живоначална Троица. Ете зошто оваа година на 31 мај ќе зборуваме за слегувањето на Светиот Дух.

По молитвите на светите апостоли, Христе, помилуј нè и нас. Амин.

ИЗВАДОК
ОД ИЗДАНИЈАТА НА
ЛЕСНОВСКАТА БИБЛИОТЕКА

100 години од Лондонскиот договор

Лондонскиот договор е пример на империјалистичката политика на некои светски сили која во одредени случаи оставила трајни последици, а македонското прашање конечно е решено после Втората светска војна кога Македонија и Задар (Далмација) се најдоа во иста држава

Минатата година низ целиот свет беше одбележана 100-тата годишнина од почетокот на Првата светска војна, најголемиот конфликт во историјата на војувањето кој заслужено, заради бројот на 40 милиони жртви, го носи името Голема војна. Како една од последиците на војната секако е и пропаѓањето на старите и настанувањето на нови држави во виорот на заткулиските политички игри. Еден од тие тајни потези на големите светски сили секако е и Лондонскиот договор потпишан на 26 април 1915 година помеѓу Италија и силите на Антантата кој, меѓу останатото, одлучувал за судбината на Македонија и Далмација (со посебен акцент на Задар). Овие две геополитички целини во тоа време им припаѓале на две различни држави, Кралство Далмација припаѓало на Австро-Унгарија во која од 1815 година имало статус на покраина под директна власт на Виена, додека Македонија (Вардарска) како бивша турска територија после Балканските војни 1912 и 1913 година му припаѓала на Кралството Србија. Откако Австро-Унгарија ѝ објавила војна на Србија, Италија иако членка на Тројниот сојуз не е на страната на Австро-Унгарија, туку води неутрална политика. Влезот на Италија во војна го заговарале таканаречените „интервенисти“ меѓу кои се истакнувале Бенито Мусолини, покасно Ил Дуце, и поетот и воин

Габриеле Д'Анунцио, идниот П-команданте на краткотрајната држава la Reggenza Italiana del Carnaro со седиште во Риека.

Неутралната политика на Италија престанува 1915 година со потпишувањето на Лондонскиот договор меѓу Италија и силите на Антантата со кој Италија влегува во војна против Германија и Австро-Унгарија, под услов по војната во својот состав да ги вклучи таканаречените „Terre irredente“ (Трентино, Тирол, Трст, Горица, Истра, Црес, Лошињ, Шибеник, Задар и сите далматински острови од Премуда до Мљет). Италија од војната во 1918 година излегува на страната на победниците и на Мировната конференција во Париз 1919 година бара исполнување на Лондонскиот договор. Но, добива само делумно од она што е ветено и во нејзин состав влегуваат Трентино, Трст и Горица, а следната година со Рапалскиот договор и Црес, Лошињ, Ластово, Палагружа и Задар кој ќе остане во составот на Кралството Италија сè до неговата капитулација. Неутрална политика во почетокот водела и Бугарија која била незадоволна од добиениот помал дел на Македонија, но истовремено се подготвувала за реваншистичка војна против Србија која поставила програма на ју-

гословенско обединување во кое Македонците не биле земени во превид, бидејќи нивниот национален идентитет не бил признат и се сметале за дел од српскиот народ. На почетокот на 1915 год. Антантата прави обиди за придобивање на Бугарија што неизбежно го актуализирало македонското прашање. Со Лондонскиот договор на Бугарија ѝ се нуди Македонија, што предизвикува незадоволство кај Србија која мисли дека доколку ја изгуби Вардарска Македонија ќе го изгуби патот до Солун, а така би го изгубила и излезот на море. На 6 септември 1915 год. Бугарија потпишува таен договор со Германија со кој на Бугарија ѝ се гарантира дека ќе ги анектира двете зони на Македонија (Вардарска и Егејска), по што српската војска ја напушта Вардарска Македонија.

Лондонскиот договор е пример на империјалистичката политика на некои светски сили која во одредени случаи оставила трајни последици, а македонското прашање конечно е решено после Втората светска војна кога Македонија и Задар (Далмација) се најдоа во иста држава.

Елена Кипровска Кнежиќ

Вкусовите на Македонија

Крокети со ориз и праз

Потребно е: 1 струк праз, 500 гр кочански ориз, 200 гр лебни трошки, 70 гр кашкавал, 2 јајца, 150 гр салама (по желба), вегета, масло за јадење, сол и црн пипер.

Подготовка: Празот ситно сечкан се додава на претходно варениот и исцеден ориз.

Се додаваат и саламата исечкана на коцки, кашкавалот изрендан, зачините и едно јајце. Од добиената смеса се формираат крокети, ги валкаме во изматено јајце и лебни трошки и

ги пржиме на загреано масло. Откако ќе поруменат од сите страни ги вадиме на хартија да се исцеди маслото и ги сервираме со парчиња лимон.

Ролат со зеленчук

Потребно е: 500 гр мелено месо, 2 јајца, сол, црн пипер, 1 лажица сечкан магдолебни трошки, 2 средини од парчиња леб натопени во млеко, 1 главица кромид ситно сечкан, 1 чешне лук, 2

јајца, сол, црн пипер, 1 лажица сечкан магдонос, 500 гр смеса замрзнат зеленчук и 150 гр кашкавал.

Подготовка: Во меленото месо се дода-

ваат јајца, лебни трошки, парчиња леб, кромид, лук, сол, црн пипер и сечканиот магдонос. На целофан се прави кора од добиената смеса, која се филува со претходно сварениот зеленчук во солена вода и кашкавалот сеч-

кан на коцки. Со помош на целофанот се формира ролат. Се пече на 220 степени, 15 минути покриен со алуминиумска фолија и 30 минути откако ќе се извади фолијата, за да може добро да порумени.

Тулумби

Потребно е: 5 јајца, 250 мл вода, 30 мл масло за јадење, 250 мл вода, 2 лажици густин, 250 гр брашно и 1 литар масло за јадење.

За шербетот потребно е: 600 гр шеќер и 500 мл вода.

Подготовка: Во топла вода (250 мл) додаваме 30 мл масло за јадење. Кога ќе проврие додаваме брашно (250 гр) и мешаеме со дрвена лажица додека тестото не почне да се одвоју-

ва од садот. Изладено тестото го ставаме на рамна површина и го премесуваме. Го матиме со миксер (за тесто) и му додаваме пет јајца, едно по едно. Тулумбите ги формираме со калап за тулумби или со готварски шприц. Ги пржиме во 1 л масло додека не поруменат. Топлите тулумби ги ставаме во претходно подготвениот ладен шербет.

М.Г.

ИМЕНКИ (СУПСТАНТИВИ)

(трет дел)

РОДОТ НА ИМЕНКИТЕ

Грамматичката категорија род има основа, пред сè, во различниот пол на луѓето и на животните (машки и женски), а може да биде и неопределен (ни машки ни женски – среден) кај малите живи суштества (*маче, пиле, прасе*). Треба да се прави разлика меѓу природниот и граматичкиот род, затоа што честопати тие не се совпаѓаат. Грамматичкиот род има свој израз кај сите именки, без оглед на тоа дали именуваат нешто живо или нешто неживо. Разликувањето на родот кај именките за предмети и појави (кои немаат природен род) се прави според завршоците на именките за живи суштества.

По правило, секоја именка во нашиот јазик му припаѓа на еден од трите рода: машки, женски и среден.

Родот во македонскиот јазик доаѓа до израз во еднинските форми, на пример: *заб, брада, око*, наспрема: *заби, бради, очи*. Во множината родот го определуваме според соодветните форми во еднина.

Именките од машки род во еднина завршуваат на согласка или на некоја од самогласките.

Општите именкишто означуваат лица завршуваат на согласка (*учител, чевлар*), на **-а** (*владика, судија*), на **-о** (*стрико, татко*), на **-е** (*вујче*), а сосема ретки и некарактеристични за македонскиот јазик се завршоците **-и** (*кули*¹) и **-у** (*гуру*²).

Личните имиња од машки род имаат завршоци на согласка (*Јован*), на **-о** (*Здравко, Јанко*), на **-а** (*Илија, Никола*), на **-е** (*Јане, Митре*), на **-и** (*Ѓорѓи, Методи*).

Одделни именки со граматички машки род се однесуваат и на лица од женски пол (на пример: *возач, научник, ректор*).

Именките од женски род најчесто завршуваат на **-а**. Еден помал дел имаат завршок на согласна група (*радост, младост*) или на согласка (*ноч, пролет*). Во нашиот јазик женските лични имиња, покрај завршокот **-а**, често завршуваат и на **-е** (*Лиле, Маре, Наде*). Личните имиња од туѓо потекло се прифаќаат и со некој друг завршок (*Бети, Инес*).

Именките индивидуа, личност, персона, странка, иако се со граматички женски род, се однесуваат на лица од двата пола.

Именките од среден род најчесто ги имаат завршоците **-о** и **-е**: *колело, око, море, пиле*. Општите именки што означуваат лице (како: *моме, момче, маже*) се од среден род.

Некои именки од туѓо потекло имаат и други завршоци. Спореди: *виски, жири, интервју*.

Во некои случаи постои колебање во родовата припадност на именките, како, на пример, кај *песок, пепел, жар, вар*.

Тие се дво-родови, и од машки и од женски род.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

- 1) Во хинду-јазикот овој збор значи *работник*. Во нашиот јазик е примен со значење: *носач* или *возач*, односно *наемен работник* (во Индија, Кина, Јапонија и Индонезија).
- 2) Ѓуру е вероучител во хиндуизмот, често почитуван како божество.

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo

Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja *Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777

E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilievski

Македонски јазик на радио во Хрватска

Задар – Радио 057, недела од 16,30 до 17 ч. емисија „Македонска ура“, фреквенција 91 мегахерц или на www.057info.hr. Водители Мирјана Мајиќ и Елвис Папиќ.

Студио во Задар

И Македонците со песна го прославија Денот на Вишково

Македонското културно друштво „Илинден“ од Риека преку својот хор и надалеку прочуената македонска песна ја имаше честата на 19 април 2015 г. да даде свој придонес во прославата на Денот на општина Вишково од Риека. На покана на Српското културно друштво „Просвета“, пододбор Вишково, и на нивниот претседател Радован Малиќ, македонската пејачка дру-

жина од Риека, на чело со потпретседателката на МКД „Илинден“ Ивона Дуноски Митев,

пред голем број посетители во Домот на хрватските бранители ги изведе добро познатите

македонски хитови „Чукни во дрво“, „Елено ќерко“ и „Доста време ерген одев“. На крајот им беше доделена и благодарница за нивниот придонес во културно-уметничката програма по повод овој настан, што уште еднаш ја потврди одличната соработка на МКД „Илинден“ со другите културни друштва на малцинствата во Риека.

A. A.

CJENIK REKLAMA I PRETPLATE GLASILA „MAKEDONSKI GLAS“

Cjenik korištenja reklamnog prostora u glasilu:

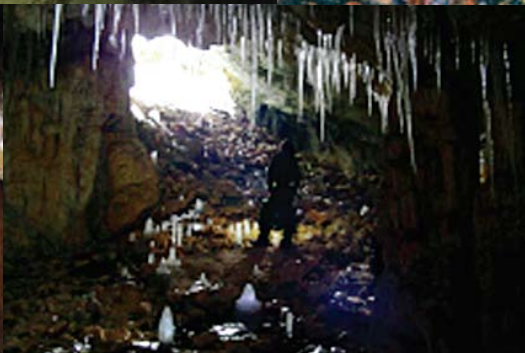
FORMAT	CRNO-BIJELO	KOLOR
1/1 A4	600 kuna	900 kuna
1/2 A4	450 kuna	600 kuna
1/3 A4	300 kuna	450 kuna
1/4 A4	225 kuna	300 kuna
1/8 A4	150 kuna	225 kuna

Pretplata: godišnja (6 broja) iznosi 60 kuna za Hrvatsku te 120 kuna ili 17 eura za inozemstvo. Kunski žiro račun: Privredna banka Zagreb (PBZ) – IBAN: HR6023400091100038804. Devizni račun za inozemne uplate: PBZ, 703000-256122, SWIFT: PBZGHR2X i IBAN. Adresa: Zajednica Makedonaca u RH, Masarykova 16/1, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska. Potrebno je priložiti potvrdu o uplaćenju pretplate te ime i adresu dostave glasila „Makedonski glas“.

ПОДЗЕМНИ УБАВИНИ ВО МАКЕДОНИЈА

Ледена пештера

Кристална пештера

Ако некогаш посакате да се впуштите во освојување на земјините длабочини, ќе откриете подземни убавини со непроценливо богатство, создавани со милиони години. Како што вели народната мудрост „Тивка вода брег рони“, така длабоко во утробата на земјата, капка по капка, водата ги обликува песокот и камењата и создава чудесни формации. А каде е многу студено водата замрзнува и се создава т.н. ледена пештера.

Таква е уникатната Ледена пештера која се наоѓа во Македонија на само 30-тина километри југозападно од Скопје, во пазувите на карстните предели на Сува Планина во Општината Сопиште, на надморска височина од околу 1000 метри. Достапна е на еден час пешачење од селото Нова Брезница. Таа има два вертикална отвора, главниот со пречник од неколку метри, а во трите хали во внатрешноста се влегува со благо спуштање. Изобилува со сталагнати (споен сталактит и сталагмит),

со каскади и со сливови, но нејзината атрактивност е во минеролошкиот феномен – калцитните проѕирни кристали. Обликот и е во форма на чизма и во зима од дождот и од топењето на снегот, а поради специфичното струење на воздухот, од подот и сводот на пештерата се создаваат прекрасни ледени украси, поради што станува вистинска ледена убавица.

Една сосема поинаква подземна убавица и своевидно геолошко чудо е Кристалната пештера. Лоцирана е на половина пат меѓу градот Дебар и бањата Косоврасти, под големиот бел рид во рудникот за гипс на германската фирма „Кнауф“. Таа е затворена за индивидуални посети, но може да се најави посета на организирана група. Римјаните биле први кои го откриле ова место пред повеќе од 2200 г. Зазема површина од 10-12 км и е најголемо наоѓалиште на гипс на Балканот. Влезот е на неколку метри над нивото на Дебарското Езеро, а температурата внатре е околу 17 степени.

Гипсот во пештерата кој се користи исклучително за медицински потреби, се јавува во 3 форми: алабастер, анхидрит и кристал селенит (Богородичино стакло). Освен на ова место, со 99,99% чистота селенитот го има само уште во Мексико. Уникатен е поради хемискиот состав, термалните води, условите и притисокот на земјата и ридот. Целата внатрешност на јамата, трите нивоа, долгите ходници и огромните хали, е исполнета со кристалот. Иако спаѓа меѓу најмеките кристали, тој е компактен и високите сводови немаат потреба од потпора. По подот пак, има барички од термална вода на чија површина е тенка кора, а на дното бел талог. Водата е полна со калциум, магнезиум и сулфур, и лековита е, особено за кожни болести. Проѕирноста на кристалите, прекршувањето на светлината, разиграњето на зраците и сепките го запираат заливот од убавина и го зголемуваат ова единствено доживување.

Е. Петровска